

Birleşmiş Milletler Kamu Diplomasisi ve Üçüncü Dünya

Emrah AYDEMİR

Dr. Öğr. Üyesi, Fırat Üniversitesi, Gazetecilik Bölümü
Dr., Fırat University, Department of Journalism

Orcid ID: 0000-0002-3770-0444

eaydemir@firat.edu.tr

Öz

Bu araştırma, Birleşmiş Milletler kamu diplomasisinde Üçüncü Dünya'nın yerinin tartışılması, UNESCO ve Kamusal İletişim Daire'sinin kamu diplomasisi uygulamasındaki uluslararası rolünün anlaşılmasını amaçlamaktadır. Araştırma konusunun temel yaklaşımı üç alt başlıkta incelenmektedir. İlk olarak araştırma, Birleşmiş Milletler'in yapısını ve kamu diplomasisini anlatmakta, sonra Birleşmiş Milletler kamu diplomasisinde Üçüncü Dünya'nın yerini örnekler de vererek açıklamaktadır. Son alt başlıkta ise; UNESCO ve Kamusal İletişim Dairesi'nin Birleşmiş Milletler kamu diplomasisinde nasıl kullanıldığı ortaya koyulmaktadır. Bu doğrultuda ülkemizde çalışması yapılmayan Birleşmiş Milletler kamu diplomasisi ve örgütün kamu diplomasisinde Üçüncü Dünya'nın yeri ve kültürün kullanımı önemli bir araştırma alanıdır. Tarama modeli kullanılan araştırmada literatür analizi yapılmış ve örnekler konusu kapsamında incelenip genel tarama modelinde ilişkisel tarama modeli ile sonuca varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Birleşmiş Milletler, Kamu Diplomasisi, Üçüncü Dünya, UNESCO, Kamusal İletişim Dairesi

The United Nations' Public Diplomacy and the Third World

Abstract

This research aims to discuss the position of the Third World in the United Nations' public diplomacy and to understand the international role of UNESCO and Department of Public Information (DPI) in the implementation of public diplomacy. The subject is dealt with in three sub-chapters. The study firstly explains the structure of the UN and public diplomacy and secondly describes the place of the Third World in the UN's public diplomacy through examples. In the last sub-heading, how UNESCO and DPI serve in the UN's public diplomacy is presented. In this respect, the UN's public diplomacy, which is not practised in Turkey, and the place of the Third World along with the use of culture in its public diplomacy may be regarded as important topics. A literature analysis is conducted in the present research that employs the screening model. The relevant literature are examined within the scope of the samples. Using the relational screening model, the study arrives at some conclusions.

Keywords: United Nations, Public Diplomacy, Third World, UNESCO, Department of Public Information (DPI)

Giriş

Uluslararası arenada bilgi devriminin etkisi artık yadsınamaz bir hale gelmiştir. Ulus ötesi ilişkilerde bilgi devrimi, devlet dışı aktörlerin sınır ötesi etkileşimlerini küresel bir kapsama alanına almakta ve dünya çapındaki sosyal ve kültürel yapılara etkisi belirgin şekilde gözlenmektedir. Bu bağlamda Dünya Ticaret Örgütü, sivil toplum kuruluşları, uluslararası anonim şirketler, organize dini hareketler, kötü niyetli organizasyonlar ve ağlar ve Birleşmiş Milletler gibi uluslararası örgütler, medya ve dijital teknolojiler hem yumuşak güç üretebilmekte hem de bu örgütlerin yumuşak gücü olabilmektedir (Nye, 2005:93-99). Karşılıklı bağımlılık ve etkileşimin sadece devletler arası olmadığı, devlet dışı aktörlerin sürece dâhil olduğu günümüzde (Yılmaz, 2012:175) Birleşmiş Milletler de sahip olduğu yumuşak gücü ve uluslararası politikada üstlendiği rol ile kamu diplomasisini sadece uluslararası dayanışma ve işbirliği kurmak üzerine değil aynı zamanda “Üçüncü Dünya”¹nın uluslararası çıkarlarına yönelik sonuç alabilmek için de yürütmektedir.

Ulusüstü bir kuruluş olarak Birleşmiş Milletler, dünya barışını ve güvenliğini korumak ve uluslar arasında toplumsal, ekonomik ve kültürel işbirliğini oluşturmak için (Şinik, 2012:98) etkinliğini ele aldığı konular, yürüttüğü projeler ve izlediği politikalarla uygulamaktadır. Özellikle Üçüncü Dünya’nın sesi olmak için de çaba sarfeden ve kültürü kullanarak yeni etkileşim alanları ortaya çıkarmaya çalışan Birleşmiş Milletler, dünya kamuoyunu ve Birleşmiş Milletler’e üye ülkeleri kamu diplomasisi uygulamalarıyla ve işleyiş tarzıyla etki altına almaya çalışmaktadır.

1. Birleşmiş Milletler’in Yapısı

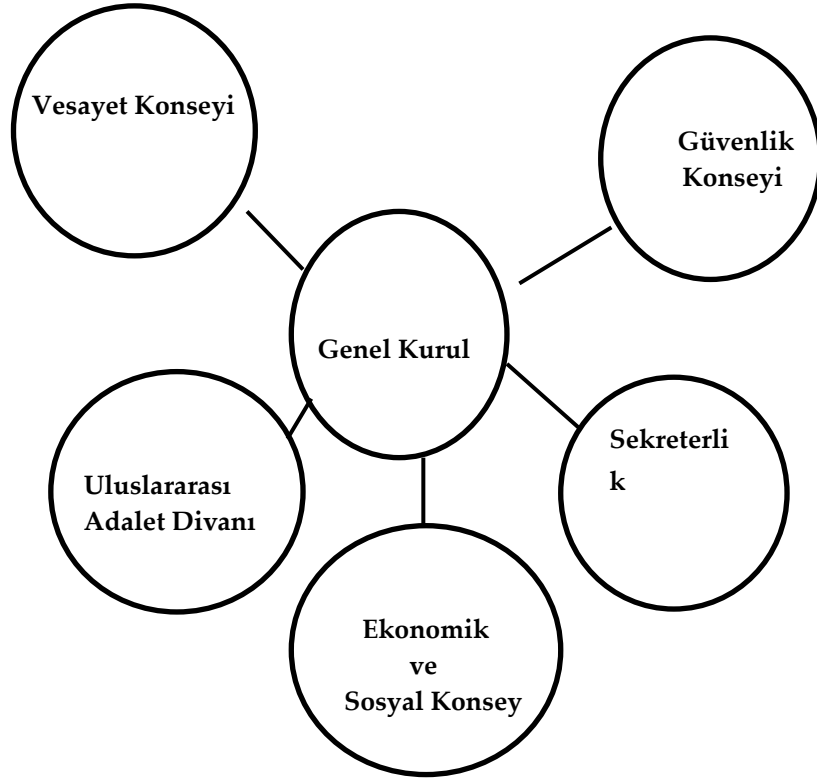
Birleşmiş Milletler’in temeli 1919 yılında Versailles Antlaşması ile uluslararası barışı ve güveni sağlamak üzere kurulan ve 1946 yılında dağılan Milletler Cemiyeti’ne dayanmaktadır. Kapsamı ve üyeliği konusunda dünya çapında ikinci çok amaçlı uluslararası bir kuruluş olan Birleşmiş Milletler, 24 Ekim 1945 yılında kurulmuş uluslararası bir örgüttür. Günümüzde 193 üye Devletten oluşan Birleşmiş Milletler, insanlığı ilgilendiren konular üzerine faaliyet göstermektedir. İnsan hakları, sürdürülebilir kalkınma, iklim değişikliği, silahsızlanma, insani problemler, sağlık problemleri, gıda üretimi ve cinsiyet eşitliği gibi konular Birleşmiş Milletler’in dünyaya hizmet ettiği alanlardır.

Birleşmiş Milletler bu hizmetleri altı temel organı ile yerine getirmektedir. Genel Kurul’un merkezde bulunduğu sistemde Vesayet Konseyi, Güvenlik Konseyi, Ekonomik ve Sosyal Konsey, Uluslararası Adalet Divanı ve Genel Sekreterlik yer almaktadır (Kaufmann, 1980:5).

¹ Az gelişmiş Asya, Afrika ve Latin Amerika Ülkelerini belirtmek için kullanılan bir deyim. Özellikle iki kutuplu sistemin sona ermesinden sonra üçüncü dünya “yoksul ülkeler”, “az gelişmiş ülkeler”, “bağılantısız ülkeler” gibi deyimler ile anlamdaş olarak kullanılmaya başlamıştır (Bkz. Sönmezoğlu, 2010:688-689).

Şekil 1. Birleşmiş Milletler Sistemi

Kaynak: Johan Kaufmann, *United Nations: Decision Making*, Maryland: Sijthoff & Noordhoff International Publishers, 1980, p.5.

Birleşmiş Milletler'in altı ana organından biri olan Genel Kurul, tüm üye devletlerin temsilcilerini içermektedir. Genel Kurul'un dünya çapındaki bileşimi ve üye devletlerin eşitlikçi yaklaşımı Genel Kurul'a en seçkin küresel müzakereci olmasını sağlamaktadır (Peterson, 2006:1-2). Güvenlik, barış, uluslararası hukuk, kalkınma gibi konulara ilişkin Birleşmiş Milletler Sözleşmesi'nin içerdiği geniş kapsamlı bir dizi uluslararası meseleyi tartışmak ve birlikte çalışmanın söz konusu olduğu ana istişare organı Genel Kurul'da tüm üye ülkelerin birer oy hakkı bulunmaktadır. Bu noktada Genel Kurul, Birleşmiş Milletler'in karar alıcı, politika yapıcı ve temsilci organı olarak işlev görmektedir (<http://www.un.org/en/ga/>). Genel Kurul'un bu işlevi yerine getirmesinde bazı kararları dünya üzerinde etki uyandırmaktadır. Özellikle Genel Kurul, uluslararası toplumun ortak tutumunu dünyaya göstererek normatif bir eğilimin oluşmasına sebep olmakta ve bunun neticesinde dünya siyasetinin normatif gelişme biçimini

değiştirebilmektedir. Kararlar bütün devletler üzerinde hukuken bağlayıcı olmasa da uluslararası teamüle dönüşmesi bakımından önemlidir (Çakmak, 2014:30).

Bir diğer organ da Vesayet Konseyi'dir. 1945 yılında kurulan Vesayet Konseyi günümüz itibariyle danışılacak bir yapıya dönüştürülmüş ve üye sayısı Güvenlik Konseyi'nin Fransa, Rusya Federasyonu, Amerika Birleşik Devletleri, İngiltere ve Çin'den oluşan beş daimi üyesine indirilmiştir. Başka ülke yönetimlerinin altında yaşayan halkların ekonomik, sosyal, eğitim ve siyasi alanlardaki ilerlemelerini inceleyen, görüşen, söz konusu bölgelerden gelen dilekçeleri kabul eden ve bu bölgelerde özel görevler üstelenen bir yetkiye sahip Vesayet Konseyi'nin yükümlülüğü azaltılmıştır (<http://www.un.org/documents/tc>).

Birleşmiş Milletler'in bir diğer organı Güvenlik Konseyi de büyük bir güç işbirliği ortamında kurulmuştur (Wallenstein and Johansson, 2004:17). Özel bir organ olan Güvenlik Konseyi'nin daha barışçı ve işbirliğine dayalı küresel bir düzen oluşturmak için güçlendirme çabaları söz konusudur (Luck, 2006:3-4). Güvenlik Konseyi uluslararası krizlerin üstesinden gelmek için seçkin bir organ şeklinde devam ederken politik bir forum olarak başlangıçtaki rolünün ötesinde büyüyerek sıklıkla önemli yasal işlevleri yerine getirmektedir (Hassler, 2013:28). Bu işlevin yerine getirilmesinde Güvenlik Konseyi, "barışın bozulması, barışın tehdidi ya da saldırı" tespiti yapması durumunda askeri önlemleri kapsayan yaptırım karar alma yetkisine sahiptir. Birleşmiş Milletler Antlaşması'nın VII. Bölümü'nde belirtilen bu yetki ortak güvenlik oluşturmaya yöneliktir (Mengiler, 2005:107-108).

Bir diğer organ ise Ekonomik ve Sosyal Konsey'dir. Genel Kurul'un yan bir organı olan Ekonomik ve Sosyal Konsey "Genel Kurul'un yetkisi altında" sosyal ve ekonomik alanda uluslararası işbirliğini teşvik etme görevine sahiptir (Conforti, 2005:118). Ekonomik ve Sosyal Konsey, yıllardır yeniden yapılandırma ve reform süreci için çalışmalar gerçekleştirmekte, reform girişimleriyle üye devletlerin değişen beklentilerini karşılamak ve yeni gelişen sosyo-ekonomik zorlukları gidermek için çaba göstermektedir (United Nations, 2006:235). İnsan hakları ve temel özgürlükler konusunda görev ve yetkileri bulunan Ekonomik ve Sosyal Konsey; uluslararası eğitim, kültürel, ekonomik, sosyal ve ilgili alanlarda çalışmalar yapmaktadır. Diyalog kurmanın çok önemli olduğu Ekonomik ve Sosyal Konsey'de ekonomik ve sosyal konuların ve siyasi tavsiyelerin gündeme getirilmesi önemlidir. Bu noktada Ekonomik ve Sosyal Konsey, uluslararası işbirliğinin kurulması ve geliştirilmesi için kilit bir görev üstlenmektedir.

Bir diğer önemli organ da Uluslararası Adalet Divanı'dır. Birleşmiş Milletler sözleşmesi, Uluslararası Adalet Divanı'nı Birleşmiş Milletler'in başlıca adli organı olarak kurmuştur. Divan, üyelerine bağımsız hâkim olarak atıfta bulunmakta ve üyelerin anlaşmazlıklar karşısında uluslararası hukuka uygun olarak karar vermesini sağlamaktadır (Allott, 2006:26). Uluslararası Adalet Divanı'nın üzerinde karar verdiği uluslararası konular zamanla

genişlemektedir. Son zamanlarda bağımsızlık ilanı, güç kullanımı, tanı(n)ma, politik bağımsızlık, toprak bütünlüğü gibi konulara ek olarak yeni alanlarda da davalar Divan'a taşınmaktadır. Özellikle insan haklarının ağır bir şekilde ihlal edilmesi, çevre, doğal kaynakların ortak kullanımı ve bir devletin vatandaşlarına yapılan muamele gibi yeni konular Divan'ın uluslararası hukukun yanında dünya politikasında da rolünü ve önemini arttırmaktadır (Doğan, 2014:141-142).

Altı temel organdan bir diğeri ise uluslararası uyuşmazlıkların barışçıl şekilde çözülmesi üzerine özel bir öneme sahip olan ve Birleşmiş Milletler'in amaçlarının hangi boyutta sonuçlanabildiğinin belirleyicisi pozisyonunda bulunan Genel Sekreterlik'tir (Mengiler, 2005:279). Organların program ve politikalarını hayata geçiren Genel Sekreterlik, uluslararası uyuşmazlıkları giderebilmek için uzlaştırma yapmak, sosyal ve ekonomik gelişimleri denetlemek, sürdürülebilir kalkınma ve insan hakları üzerine çalışmalar gerçekleştirmek gibi çeşitli görevleri yerine getirmektedir. Söz konusu altı temel organ çerçevesinde işleyen Birleşmiş Milletler'in amaçları şunlardır:

- Üyeler arasındaki uyuşmazlıkları barışçı yollarla çözmek;
- Uluslararası barış ve güvenliği oluşturacak mekanizmalar geliştirmek;
- Spesifik konularda uluslararası işbirliği sağlamak;
- Irk ayrımcılığı ile mücadele etmek;
- İnsan hak ve özgürlüklerine ilişkin saygıyı teşvik etmek;
- Kültürel, insani, sosyal ve ekonomik sorunların çözülmesinde işbirliği oluşturmak;
- Milletlerarası sorunların giderilmesinde uygun ortamı sağlayan bir merkez olarak çalışmak.

Birleşmiş Milletler'in amaçları, ilkeleri ve organizasyonu Birleşmiş Milletler Antlaşması'nda belirtilmiş ve kuruluşun amaç ve işlevlerinin altında yatan temel prensipler Madde 2'de listelenmiştir. Madde 2'ye göre, Birleşmiş Milletler'de tüm üyelerin egemen eşitliği prensibi var olmakta, tüm üyelerin barış ve güvenliğe ilişkin uyuşmazlıkları barışçı yollarla çözülmekte, örgüt amaçları ile bağdaşmayacak kuvvet kullanımına girişmekten tüm üyeler imtina etmekte, Birleşmiş Milletler'in Antlaşma'dan doğan eylemlerine yönelik yardımda bulunmakta ve örgüt aleyhine bir devletin girişimi meydana geldiğinde yardım etmekten kaçınmaktadır. Ayrıca Madde 2'ye göre örgüt, Birleşmiş Milletler üyesi olmayan devletlerin de uluslararası barış ve güvenliğinin korunmasının gerektirdiği ölçüde Antlaşma'da belirtilen ilkeler çerçevesinde hareket etmesini sağlamaktadır.

2. Kamu Diplomasisi

Gelişen bilişim ve iletişim teknolojileri uluslararası ilişkileri saydamlılaştırarak diplomasi ortamının değişmesine neden olmakta ve yapısal değişiklikler diplomasi sürecinde meydana gelmektedir (İskit, 2012:357). Bu süreçte diplomasi artık devletler arasında ikili boyutta kalmayan bir özellik göstermekte, Birleşmiş Milletler, ASEAN, Dünya Ticaret Örgütü, NATO gibi uluslararası örgütlenmelerin dâhil olduğu kolektif çok taraflı bir yapıya bürünmekte ve devletler bu örgütlenmelerde de temsil edilmektedir (Dağı, 2007:313-314).

Temsiller, devletlerin ve uluslararası aktörlerin işbirliği yapmasına imkân yaratmakta ve yapısal değişiklikler kamu diplomasisinin ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Hükümetler ve Birleşmiş Milletler gibi kuruluşların doğrudan ve dolaylı olarak kamu tutum ve davranışlarını başka bir hükümetin dış politika kararları üzerinde etki etmek için doğrudan aktarmasını içeren kamu diplomasisi (Snow, 2009:6-7) genel kamu ve daha spesifik olarak resmi olmayan gruplar, örgütler ve bireylerle ilgili olarak (Melissen, 2005:4) politik amaçlara ulaşabilmek için son zamanlarda fazlaca kullanılmaktadır.

Dış politikaların düzenlenmesi ve yürütülmesi üzerinde kamu tutumlarını etkilemek olan kamu diplomasisi, özel grupların etkileşimlerini, devletlerin birbirleriyle olan ilgi alanlarını ve hükümetlerin diğer devletlerdeki kamuoyu oluşumlarını kapsamaktadır. Dış diplomatlar ve temsilciler arasındaki iletişimi, kültürlerarası iletişim sürecini, dışişleri raporlarını ve bunların politikaya etkisini de içeren kamu diplomasisi (The Edward Murrow Center of Public Diplomacy) uluslararası bir aktörün uluslararası çevreyi yönetme girişimidir (Cull, 2009:12).

Doğru stratejilerin ve uygulamaların devreye girdiği, ihtiyaca yönelik temel mesajların kullanıldığı, ülkelerle ilgili hikâyelerin aktarıldığı, kamuoylarının ve Birleşmiş Milletler, Dünya Ticaret Örgütü, NATO gibi devlet dışı aktörlerin sürece dâhil edildiği ve stratejik iletişim kullanılarak çok boyutlu bir sürecin yaşandığı kamu diplomasisinde (Aydemir, 2016:106) uluslararası aktörler aktif bir görüntü sergilemekte ve kamu diplomasisi ilişki kurma üzerine karakterize edilmektedir (Cull, 2019:12-13).

3. Birleşmiş Milletler Kamu Diplomasisinde Üçüncü Dünya'nın Yeri

Anlaşmazlıkları barışçı yollar arayarak çözmeye çalışan Birleşmiş Milletler, dünya barışının bozulması ya da bir saldırının meydana gelmesi neticesinde tavsiyede bulunmakta ve milletlerarası güvenliğin ve barışın korunması için kararlar almaktadır. Milletlerarası işbirliğini kullanarak bütün milletlerin sosyal ve iktisadi olarak ilerlemesi için çaba sarf eden Birleşmiş Milletler, 1948'de kabul ettiği insan hakları milletlerarası bildirisinin uygulama koşullarını incelemekte ve özel anlaşmalar hazırlamaktadır (Meydan Larouse, 1992:218-219). İnsan hakları Evrensel Bildirgesi temelinde kamu diplomasisi faaliyetlerine başlayan Birleşmiş Milletler, 1970'li yıllarda dünyanın en kritik askeri olmayan problemlerini çözmek için uğraşmış,

büyük sorunları dünyaya göstermek için konferanslar düzenlemiştir. 1990'lı yıllara doğru ise insan hakları, kadın hakları, sağlıklı kentleşme, nüfus patlaması, çevre, deniz hukuku ve toprak taşınması Birleşmiş Milletler'in gündem konuları olmuş ve dünya sorunlarını yönetme eğilimi (Groller International Americana, 1993:263) kamu diplomasisi faaliyetlerinin temelini teşkil etmiştir.

Uluslar arasında kültürel, toplumsal ve ekonomik bir işbirliği oluşturarak, insan hakları ve temel özgürlüklere saygı göstererek yumuşak güç üretebilen bir örgüt olan Birleşmiş Milletler'in kendine özgü diplomasisi, örgütün kültürünü, yegâne yöntem ve işlemlerini (Nye, 2005:97) kamu diplomasisi çalışmalarına yansıtmaktadır. Soğuk Savaş sırasında kullanılmaya başlayan ve günümüzde çeşitli yorumlara açık olan Üçüncü Dünya'nın sesi de Birleşmiş Milletler kamu diplomasisinin bir tasarısı ve dünyaya yansımadır. Center (2010)'e göre Birleşmiş Milletler, "Üçüncü Dünya" hareketlerinin eksik olduğu küresel kamu diplomasisi yeteneklerine sahiptir. Birleşmiş Milletler vasıtasıyla görünürde iki farklı kamu diplomasisi çalışmaktadır. Bunlardan biri Genel Kurul'un üye ülkeler tarafından bir propaganda forumu olarak çalıştırılmasıdır. Diğeri de kuruluşun kendi kamu diplomasisi kurumlarının inkişafıdır. Birleşmiş Milletler kamu diplomasisinde propagandanın boyutu çok belirgindir ve kuruluşun küresel kamu diplomasisine katılımı gizli olmamasına rağmen daha az bilinmektedir (135-136). Kamu diplomasisi inkişafı noktasında alt gruplar; savaş önleme, toplumsal ilerleme ve insan haklarını savunmak amacıyla devletler arasındaki kamu diplomasisini teşvik etmektedir. Barış gücü, insani yardım, ekonomik, sosyal ve kültürel haklar ve insan hakları konseptiyle kamu diplomasisi faaliyetlerini yürüten ve uluslararası çapta tanınmış bir örgüt olan Birleşmiş Milletler, programları ve kuruluşları ile uluslararası uygulamalar noktasında özel bir öneme sahiptir (Puchala, Laatikainen and Coate, 2016:11-12).

Stratejik dışı açılım noktasında önemli miktarda kaynak ayıran Birleşmiş Milletler'in kamu tutumlarını etkileyebilecek derecede karmaşık ve iyi finanse edilmiş programları vardır. Ancak programların uygulanma sürecinde Avrupa Birliği'ne benzer şekilde çalışanlarına kamu diplomasisi noktasında verilen bir eğitim söz konusu değildir (Hemery, 2005:208). Eğitim olmamasına rağmen uluslararası alanda Birleşmiş Milletler meşruiyetinin en önemli kaynağı katılımdır. Katılım perspektifinde Birleşmiş Milletler temsil ettiği normlar ve uluslararası yasal çerçevedeki kurulu yeri nedeniyle meşruluk en önemli kaynağı olarak devam etmektedir. Çünkü Birleşmiş Milletler herkesi bütünüyle içinde barındıran bir forum olarak çalışmakta ve herkese sesini duyurabilme imkânı tanımaktadır (Cooper, 2004). Bu anlamda Birleşmiş Milletler dünyanın çeşitli yerlerinde görülen kültürel, dini, milliyetçi ve etnik tartışmaların son verilmesine ilişkin bir noktada bulunan uluslararası ilişkilerin dünyasıdır.

Üçüncü Dünya ideolojik gündemi, bünye içerisindeki zirvelerde ve toplantılarda formüle edilmektedir. Bu doğrultuda Birleşmiş Milletler'de Üçüncü Dünya kamu diplomasisinin yükselişi gerçekleşmektedir. Bilhassa Genel Kurul'da "bir ülke", "bir oy ilkesi" Üçüncü Dünya'nın şikâyetlerinin dile getirilmesi için fırsat vermekte ve uluslararası ilişkilerin yeniden tanımlanabilmesi için ortam yaratmaktadır (Center, 2010:137). Şikâyetlerin Birleşmiş Milletler'e sunulması ülkelerin kamu diplomasisi faaliyetlerinin tartışılmasına olanak sağlamaktadır. Bu bağlamda Birleşik Devletlerin kamu diplomasisi faaliyetlerinde yararlandığı *Radio Marti* konuya örnek gösterilebilir. 4 Ekim 1983 günü Birleşik Devletlerden Küba'ya yayın için kabul edilen radyo hizmeti oluşturma yasası ile Birleşik Devletler, Küba yönetiminin kontrolündeki enformasyonu kırmak ve Küba yönetiminin faaliyetlerine ilişkin Kübalılara haber sağlamayı amaçlamıştır. (Berck, 1984:483-484). Böylece *Radio Marti* Küba ve Birleşik Devletler arasında 27 yıllık savaşın son etabı olmuş ve 20 Mayıs 1985 tarihinde yayına başlayan *Radio Marti*'nin yayınları tepki görmüştür. Sovyetler Birliği-Küba ve Birleşik Devletler arasında bu dönemde var olan radyo savaşlarında Birleşmiş Milletler resmi şikâyetlerin belirtildiği bir forum olmuştur ve diplomasinin merkezinde yer almıştır. Küba, *Radio Marti* ilk yayına başladığında Birleşmiş Milletler'e protesto bildirgesinin bir kopyasını göndermiş ve Birleşmiş Milletler'de gündeme getirilen bu konular uluslararası topluma aktarılmıştır (Warlaumont, 1988:45:51). Gündeme getirilen rahatsızlık her ne kadar Amerikan kamu diplomasisini etkilemese de Birleşik Devletler ve Küba arasında diplomatik yollarla bir diyalog kurulmasını sağlamıştır (Warlaumont, 1988:51). Uluslararası tartışmaların yaşandığı ve fikirlerin tartışılmasına imkân veren Birleşmiş Milletler bünyesinde yer alan yetkililer geçmişten beri kamu diplomasisine daima büyük önem vermiştir. Bu nedenle 1988'de Birleşmiş Milletler'in sadece ekonomik ve askeri güce sahip bir "ulusüstü" örgüt olmadığı gerçeği vurgulanmış ve dünyadaki insanlara ulaşmak ve profesyonel bilgi hizmetleri ve iletişim kampanyalarının gerekliliği belirtilerek kamu diplomasisi vasıtasıyla insanları ikna etmenin önemi belirtilmiştir (Center, 2010:138). Bu doğrultuda Birleşik Devletler ve Küba arasında yaşanan soruna ilişkin Nye'in bilgi devrimi yaklaşımı hükümet ve hükümet dışı aktörler için hayati değerdedir. Çünkü Nye'e göre (2005) bilgi devrimi günümüz dünyasını etkilemektedir ve hükümetler doğrudan ya da dolaylı olarak halkı yönlendirebilmek için bilgiyi uluslararası arenada devlet dışı aktörlerle paylaşmak zorundadır. Özellikle Birleşmiş Milletler'in gittikçe artan rolü, bilgi çağına damgasını vuran uluslararası bir örgüt olması (92-99) ve ulusüstü güven ve barışın korunmasını ve uluslararası işbirliğinin geliştirilmesini sağlamaya çalışması, Birleşmiş Milletler etkinliğini stratejik bir seviyeye taşımaktadır.

Birleşmiş Milletler'in stratejik bir seviyeye ulaşmasında yasal çerçevesi, evrenselliği, nispi çekiciliği oylarına ve resmi kararlarına büyük ölçüde meşruluk kazandırmaktadır. Ancak yumuşak gücü ile yürüttüğü kamu diplomasisi faaliyetleri siyasi olaylardan etkilenebilmektedir. Örneğin Birleşik Devletlerin ikinci bir Güvenlik Konseyi kararı olmadan Irak

Savaşı'na girmesi Birleşmiş Milletler'in itibarına zarar vermiştir (Nye, 2005:97). Birleşmiş Milletler'in itibarına zarar veren başka bir olay da Güvenlik Konseyi'nin İsrail'e ilişkin çıkardığı, ancak Birleşik Devletler vetosu nedeniyle uygulanamayan kararlarıdır. Özellikle Birleşik Devletler, Gazze ve Lübnan gibi yerlerde meydana gelen olaylara ilişkin uluslararası kınamalar karşısında Birleşmiş Milletler'in İsrail'e muhalif kararlar vermekten kaçınmasına yönelik eğilimleri söz konusudur (Khatib and Dodds, 2009:8). Bunun yanında Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin İsrail'in Filistin topraklarında yerleşim faaliyetlerini derhal ve tamamen durdurmasına ilişkin 2016 yılındaki ültimatı ve Birleşik Devletlerin çekimsiz oyu Birleşmiş Milletler itibarına pozitif yönde etki eden bir gelişmedir. Konuya ilişkin başka bir örnek de Apartheid'e karşı verilen mücadelede Birleşmiş Milletler'in pozisyonudur. Apartheid'e karşı mücadelede Güney Afrika için 1967 yılında Birleşmiş Milletler Eğitim ve Öğretim Programı kurulması, 1978 tarihinin Birleşmiş Milletler Genel Kurul'u tarafından Anti-Apartheid yılı ilan edilmesi (Arnold, 2016:27-28) Birleşmiş Milletler itibarına olumlu yönde katkı sağlamıştır. Birleşmiş Milletler bu hareketleriyle insani değerlerin kabullenildiği ve hayal edildiği bir yere kendini konumlandırırken aynı zamanda Üçüncü Dünya dayanışmaları, emperyalizmin reddi ve Birleşmiş Milletler'in evrensel insani değerlere desteği siyasi konuların barış ortamında tartışılabilirdiği bir ortam olarak (Allen, 2017:59) tüm insanlığın çıkarı için kamu diplomasisine yeni bir yer açmaktadır. Ayrıca Üçüncü Dünya dayanışmasının ortaya çıkarmış olduğu bu hareketler Birleşmiş Milletler kamu diplomasisinin içeriğini Üçüncü Dünya perspektifleri üzerinden yansıtmaktadır (Center, 2010:154).

Üçüncü Dünya, Birleşmiş Milletler kamu diplomasisi aracılığıyla dünyanın zihnini ve yüreklerini kazanmak için gayret göstermekte ve kendini anlatmaktadır. (Center, 2010:162). Bütün bunlara rağmen Birleşmiş Milletler'in itibarı zaman içerisinde değişen siyasi konulara göre negatif veya pozitif yönde değişim gösterse de devletler hiçbir bedel ödemediği Birleşmiş Milletler'i gözardı edememektedir (Nye, 2005:97). Bu doğrultuda son yaşanan örnek 2017 yılı Aralık ayında Birleşmiş Milletler'in Kudüs tasarısıdır. Birleşik Devletler'in Kudüs'ü İsrail'in başkenti olarak tanıması ve Amerikan Büyükelçiliği'ni Tel Aviv'den Kudüs'e taşıyacağını belirtmesinin ardından 21 Aralık 2017 tarihinde 10/22 sayılı karar Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nda kabul edilmiştir. Karar, Birleşmiş Milletler kamu diplomasisi içeriğini yansıtarak Kudüs'ün karakteri, statüsü ve demografik yapısını değiştirme niyetindeki kararların yasal bir etkisinin olmadığını vurgulamış ve nihai statüsünde Birleşmiş Milletler kararları çerçevesinde yürütülecek müzakereler sonucunda karar verilmesi gerektiği belirtilmiştir. Kararda ayrıca Birleşmiş Milletler'e üye tüm devletlere "Kudüs'de diplomatik misyon kurmaktan kaçınma" çağrısı yapılmıştır. Birleşik Devletler'in Güvenlik Konseyi'nde veto ettiği Kudüs tasarısına rağmen Türkiye ve Yemen tarafından hazırlanan tasarı Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nda oylanarak 128 oyla kabul edilmiştir. Kabul edilen karar her ne kadar

bağlayıcı olmasa da Birleşik Devletler üzerinde uluslararası baskı oluşturması açısından siyasi ağırlık taşımış, Birleşik Milletler söz konusu kararla Üçüncü Dünya'nın sesi olarak tarihe geçen önemli bir karara imza atmış ve sonuç alınabilmesi adına dış diplomatlar ve temsilciler arasındaki iletişimle kamu diplomasisinde yürütülen çalışmalar uluslararası bir ortamda kendini göstermiştir.

4. Birleşmiş Milletler Kamu Diplomasisinde Kültür ve Eğitim: UNESCO

Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization/UNESCO) 16 Kasım 1945 tarihinde Londra'da imzalanan bir antlaşma ile kurulmuştur. Antlaşma, 4 Kasım 1946'da yürürlüğe girmiş ve UNESCO 14 Aralık 1946 yılında Birleşmiş Milletler'e bağlı bir kuruluş haline gelmiştir. Haberleşme, eğitim, kültür ve bilim alanlarına ilişkin üye ülkeler arasında işbirliğini geliştirerek uluslararası barışa hizmet etme amacı taşıyan UNESCO (Sönmezoğlu, 2010:147) Birleşmiş Milletler kamu diplomasisinde kültürel süreci taşıyan bir yapıya sahiptir. Bu bağlamda Birleşmiş Milletler kamu diplomasisinde "kültür" kozmopolit bir duygu olarak kullanılmakta ve toplumların temel niteliklerini oluşturan uygulamalar noktasında örgütün deklarasyonları ve UNESCO anlaşmaları, bir ulusun karakterinin çok yönlü bir yansıması olarak modern kültür duygusunu tüm dünyaya aktarmaktadır (Ivey, 2008).

Kamu diplomasisinin pratik bir alt kümesi olarak çalışan kültürel diplomasi, Birleşmiş Milletler'in UNESCO ile hedeflerine ulaşabilmesi ve hedef kitleyi pozitif bir şekilde etkileyebilmesi için kullandığı bir iletişim mekanizmasıdır (Mark, 2009:1). Birleşmiş Milletler, UNESCO vasıtasıyla hem kültürel akışı kolaylaştırmakta hem de uluslararası çevreyi yönetme girişimleri olarak (Cull, 2009:19) uygulamalarında kültürel diplomasi ve eğitimi iç içe yürütmektedir. UNESCO'nun faaliyetlerinde kültürel diplomasi ve eğitim mikro ölçekte insan üzerinedir ve hizmetler barışa odaklıdır. Uygulamaların yürütüldüğü ülkelerde vatandaşları etkilemek, Birleşmiş Milletler'in itibarını oluşturarak veya geliştirerek Birleşmiş Milletler'i benimsetmek, evrensel değerleri yaymak ve savunulmasını gerçekleştirmek istikrarsız dünyada Birleşmiş Milletler açısından önemlidir. Birleşmiş Milletler, kültürel diplomasi teşvik edilmesinin öneminden hareket ederek kültürlerarası anlayışı ve kültürel çeşitliliğe saygıyı bir araç olarak kullanmakta ve kültürel diplomasi ile insanların yaşamlarını dönüştürmeyi amaçlamaktadır.

Birleşmiş Milletler'de bir danışma kurumu olarak da faaliyet gösteren UNESCO'nun temel organları, tüm üye ülkeleri içeren Genel Konferans, Sekreteryaya ve elli sekiz üyeli Yürütme Kurulu'dur. Merkezi Paris olan ve 191 üyesi bulunan (Sönmezoğlu, 2010:147) UNESCO, kültürü dünyanın geleceğinde önemli bir yatırım aracı ve kültürel çeşitlilik ilkelerini dikkate alan başarılı küreselleşme süreçlerine ön koşul olarak kalkınma politikalarının kalbine yerleştirmektedir. UNESCO'ya göre kalkınma tek başına ekonomik büyüme ile eş anlamlı değildir. Entelektüel, duygusal,

ahlaki ve manevi varoluş elde etmek için kalkınma, kültürden ayrılamaz ve kültürün sürdürülebilir kalkınmaya katkısı önemlidir. Kalkınma ve kültürün beraber yürütülmesi ile ilgili en büyük zorluk siyasi karar alıcıları, yerel, ulusal ve uluslararası sosyal aktörleri kültürel çeşitlilik ilkelerini ve kültürel çoğulculuk değerlerini bütün kamu politikalarına, mekanizmalarına ve uygulamalarına özellikle kamu/özel ortaklıklar yoluyla ikna etmektir. Birleşmiş Milletler, UNESCO kamu diplomasisi uygulamasıyla hem kültürü eğitim, bilim, iletişim, sağlık, çevre veya kültür turizmi ile ilgili olmak üzere bütün kalkınma politikalarına dâhil etmeyi amaçlamakta hem de yaratıcı endüstriler aracılığıyla kültürel gelişimi desteklemektedir. UNESCO ayrıca kültürel diplomasi ile yoksulluğun hafifletilmesine katkıda bulunarak kültürü sosyal uyum açısından önemli avantajlarla sunmaktadır (UNESCO a).

UNESCO, Birleşik Devletlerin Soğuk Savaş kültürel diplomasisinin derinleşen pragmatizmi üzerinde gerginliklerin ortaya çıkmasıyla birlikte ilk yıllardaki siyasi tartışmalarla engellenmiştir. Birleşik Devletler, UNESCO'da bir dönem anti-Komünist fikir birliğinin oluşturulması için çaba göstermiştir (Graham, 2006). Ancak son yıllarda hükümetler arası bir kurum olarak UNESCO'nun kamu diplomasisi çalışmaları birkaç ay ya da birkaç yıl olabilecek şekilde oluşturulan programlar veya projeler bazında kendisi tarafından uygulanmaya başlanmış (Limage, 1997:23-25) ve Birleşik Devletlerin Soğuk Savaş dönemindeki engellemelerinin etkisi azalmıştır. Özellikle UNESCO'nun kültür ideolojisi, çağdaş dünyadaki kültüre ilişkin örgütün kapsamlı bildirisi, kültür ve haklara ilişkin mevcut tartışmalara farklı bir boyut getirmiştir (Eriksen, 2001:127).

UNESCO, yeni ortaklıklar gerektiren birçok aktörü ve fikri bir araya getirme ve yeni düşünce biçimlerini ortaya koyma araçlarını sağlama noktasında önemli bir kamu diplomasisi hizmetinde bulunmaktadır (Cappon, 2004:38). Kültürün toplumu dönüştürmedeki gücünü kullanmaya özen gösteren UNESCO'nun kültürel diplomasideki hedefleri yaratıcılığı teşvik etmek, ülkelerin kültürün korunmasına ilişkin yasal çerçeve ve çalışma araçları oluşturmasına destek vermek, sürdürülebilir barışa katkı sağlamak, açık ve katılımcı toplumlar oluşturmak ve sürdürülebilir kalkınmayı sağlamak üzerine kuruludur. (UNESCO b).

UNESCO, kamu diplomasisi uygulamalarında kalkınma ve kültürü bir arada kullanarak dünyada bir farkındalık oluşturmak için de çalışmalar gerçekleştirmektedir. Özellikle ülkelerin sahip olduğu mirasların korunabilmesi için yerel yönetimler ve hükümetleri destekleyen UNESCO, kültür sözleşmeleri ile uluslararası işbirliği için küresel bir platform hazırlamaktadır. Paylaşılan değerlere ve insan haklarına dayalı bir sistemle kamu diplomasisi uygulamalarını hayata geçiren UNESCO'nun kültür sektörüne ilişkin uluslararası bütüncül bir kültür sistemi oluşturmayı amaçladığı söz konusudur. Bu amaçla dünyanın her yanını kapsayan İkinci Dünya Savaşı'nın bıraktığı yıkım sonrası 1954 yılında "Silahlı Bir Çatışma

Halinde Kültür Mallarının Korunmasına Dair Sözleşme" ile kültür mallarının korunması için her türlü çareye başvurulmasına karar verilmiştir. Bilhassa İkinci Dünya Savaşı ile birlikte kültür mallarının zarar görmesi, kültürel varlıkların korunmasına yönelik uluslararası sözleşmelerin ortaya çıkmasına etki etmiştir. Son olarak 2005 yılında UNESCO 33. Genel Konferansı tarafından kabul edilen "Kültürel İfadelerin Çeşitliliğinin Korunması ve Geliştirilmesi Sözleşmesi" UNESCO'nun kültürel diplomasisinin kullanımına yönelik tüm çalışmalarda yer alan kültürel çeşitlilik temasının ana sözleşmesini oluşturmuştur. Birleşik Devletlerin yumuşak gücü çerçevesinde kullandığı taktikler, mesajların sunum şekilleri, uluslararası medyayı etkili bir siyasi anahtar olarak dış politikada kullanımı bu sözleşmenin oluşturulmasına neden olan etkenlerden biri olmuştur. Bu nedenle bu sözleşmenin öncelikli amacı; sinema filmlerinin, televizyon programlarının, şarkıların küreselleşme süreciyle birlikte etkisini arttırması neticesinde bu etkinin önüne geçebilmek ve dünyada oluşan popüler kültürün yerel kültürel üretimi ve ifade şekillerinin kaybolmasına etkisini önlemek olduğu görülmektedir.

5. Birleşmiş Milletler Kamusal İletişim Dairesi (Department of Public Information)

Birleşmiş Milletler Kamusal İletişim Dairesi, örgütün kamu diplomasisinin bilgilendirme misyonunu çeşitli yollarla yürüten bir daire olarak çalışmaktadır. 1946 yılında kurulan Kamusal İletişim Dairesi, Birleşmiş Milletler'in toplumu ilgilendiren konuları ve örgütün çalışmalarıyla ilgili stratejik bilgi akışını sağlamaktadır. Birleşmiş Milletler'in çalışmalarına ilişkin kamuoyunun desteğini almaya odaklanan daire, mesajlarını kamuoyuna aktarmak için halk ile doğrudan temas kurduğu gibi, bilgilendirmeye yönelik kampanyalar düzenlemekte, röportajlar ve haberler yayımlamakta, basın bültenleri ve çeşitli yayınlar çıkarmakta, televizyon ve radyo programları hazırlamakta, kütüphane hizmetleri vermekte, özel etkinlikler yapmakta ve belgesel filmler çekmektedir. Televizyon, radyo, basılı yayınlar, video konferans, internet ve diğer medya araçlarıyla Birleşmiş Milletler'in ideallerini ve çalışmalarını dünyaya iletmeye adanmış Kamusal İletişim Dairesi, insan hakları, kalkınma ve barış için destek inşa etmek, çeşitli hedef kitlelerle etkileşime girmek ve ortaklık kurmak üzere Birleşmiş Milletler kamu diplomasisinin yürütülmesinde vazgeçilmez bir daire olarak örgütün itibarını uluslararası inşa etmek üzere faaliyet yürütmektedir. Kamusal İletişim Dairesi üç birimden oluşmaktadır.

5.1. Stratejik İletişim Birimi

Birleşmiş Milletler'in iletişim stratejisini oluşturan, esas hedeflerini desteklemek için iletişim kampanyaları yürüten, stratejilerin Kamusal İletişim Dairesi ve Birleşmiş Milletler sisteminde uygulanmasını koordine eden Stratejik İletişim Birimi, kilit tematik konuların savunuculuğunu yapmak amacıyla küresel medyaya yönelik bilgilendirme faaliyetlerinde bulunmaktadır. Dünyadaki 63 Birleşmiş Milletler bilgi merkezi ve ofis ağını yürüten birim, iletişim önceliklerine göre web siteleri, posterler ve

yayınlarından yararlanarak ve uluslararası medya aracılığıyla ve bilgi merkezleri tarafından sosyal yardım faaliyetlerini taşıyarak hedef kitleye ulaşmaktadır. Birimin iletişim stratejilerinde önemli bileşenler haline gelen sosyal medya platformları, birimin program ve faaliyetlerinin duyurulmasında giderek önemli bir hale gelmektedir (Strategic Communications Division).

Birimin iletişim kampanyası hizmetlerinin kapsadığı konular çeşitli bölümler çerçevesinde pratik hale getirilmektedir. Bölümler arasında yer alan Barış ve Güvenlik; barış gücü sağlama, barışı koruma, barışın inşası, çatışmaları önleme, terörle mücadele ve silahsızlanma gibi barış ve güvenliği ilgilendiren konularda Birleşmiş Milletler çalışmalarını tanıtmaktadır (Strategic Communications Division).

Birleşmiş Milletler'i ekonomik ve sosyal kalkınma ve çevre alanlarındaki çalışmalarını destekleyen Kalkınma Bölümü ise sürdürülebilir kalkınma amaçları, iklim değişikliği, sağlık, toplumsal cinsiyet eşitliği, kadınlara karşı şiddetin sona erdirilmesi, çevre sorunları gibi konular üzerinde durmaktadır. (Strategic Communications Division).

Kampanya konularını kapsayan bir diğer kısım Filistin, Sömürgecilik ve İnsan Hakları Bölümü'dür. Kamu diplomasisi uygulamalarında önemli bir yeri olan Üçüncü Dünya bu bölümde önemli yer tutmaktadır. Kamusal İletişim Dairesi'nin Filistin Özel Bilgilendirme Programı'ndan sorumlu olan bölüm ayrıca Birleşmiş Milletler'in insan hakları, sömürgecilik, demokrasi, hukukun üstünlüğü ve yerel konulardaki çalışmalarını desteklemek için küresel bilgi kampanyalarının uygulanmasını tasarlamakta ve yönetmektedir. Ortadoğu'da barış üzerine Yıllık Medya Seminerleri ve genç Filistinli gazeteciler için eğitim programı düzenleyen bölüm, soykırımın önlenmesine yardımcı olmak ve bu konulara ilişkin farkındalığı arttırmak için kampanyalar gerçekleştirmektedir (Strategic Communications Division).

Üçüncü Dünya'nın önemli bir şekilde yer aldığı bir diğer bölümde Afrika Bölümü'dür. Afrika'nın gelişimi için çaba sarf eden bölüm, Afrika'nın Kalkınması için Yeni Ortaklık (New Economic Partnership for Africa's Development/NEPAD) yapısını desteklemektedir. Afrika için stratejik bir yapı olan NEPAD'ın Afrika'nın sosyo-ekonomik yapısının geliştirilmesi ve bütünleştirilmesindeki rolünde kritik konuları küresel ilgi odağı haline getirme çabasında olan bölüm kamuoyunda farkındalık yaratmayı da amaçlamaktadır (Strategic Communications Division).

5.2. Haberler ve Medya Birimi

Birleşmiş Milletler'in başarılarını vurgulamak ve hedeflerindeki farkındalığı arttırmak için dünya çapında medya ortaklarıyla birlikte çalışan bir birim olan Haberler ve Medya Birimi radyo, televizyon ve internet aracılığıyla

Birleşmiş Milletler'in hikâyesini dünyaya anlatmaktadır (News & Media Division). Haberler ve Medya Birimi, çeşitli konularda halk için önemli materyaller üreterek Birleşmiş Milletler haber merkezini yönetmekte, örgüte ilişkin konularda medyada yer alan önemli trendleri takip etmekte ve örgütün kamuoyu nezdinde daha fazla görünürlüğünü sağlamak için kamu diplomasisi faaliyetlerinde önemli bir görevi yerine getirmektedir. Çeşitli dillerde içerik üretilen ve programlar yapılan birimde UN Radio Classics de bulunmaktadır.

Birim Birleşmiş Milletler'in Web sitesinden sorumlu olan Web Hizmetleri Bölümü ile Arapça, Çince, İngilizce, Fransızca, İspanyolca ve Rusça olarak Birleşmiş Milletler'in altı resmi dilinde içerikleri de koordine etmektedir. Kamu diplomasisinde kullanılan kitle iletişim araçlarından yeni medyayla ilgili önemli bir işlevi yerine getiren Haber ve Medya Birimi ayrıca sosyal medya hesaplarını yönetmekte, haber kuruluşları ve dünya çapında yeni medya platformlarıyla ortaklıklar kurmakta ve kitleleri genişletmeye çalışmaktadır.

5.3. Sosyal Yardım Birimi

Birleşmiş Milletler'in faaliyetleri ve ideallerine katkı sağlamak için öğrenciler, eğitimciler, eğlence sektörü, sivil toplum ve akademik çevre gibi küresel destek grupları ile diyalogu teşvik etmektedir (Outreach Division). Kamu diplomasisinin uygulama alanlarından eğitimi de uygulayan Sosyal Yardım Birimi, eğitime ilişkin organizasyonlar düzenleyerek Birleşmiş Milletler için öğrenciler, öğretmenler, akademisyenler ve halktan uzun vadeli destek sağlamayı hedeflemekte ve bu çerçevede çalışmalar gerçekleştirmektedir. Sivil toplumun katılımına önem veren birim, sosyal sorumluluk kültürüne yönelik faaliyetlerle küresel ağı genişletmeye çabalamakta, sivil toplum kuruluşları ile işbirliği yapmakta ve dünya çapında sivil topluma ulaşmaya çalışmaktadır.

Sonuç

Kamu diplomasisi 'etki' ile alakalıdır; ancak bu etkinin sadece konuşmacıdan dinleyiciye doğru tek yönlü olması gerekmemektedir. En iyi şekilde kamu diplomasisi devletin veya diğer bir uluslararası aktörün halklar arasında katılımı teşvik ettiği veya politikalarını dış kamuoyuna uyarladığı iki yönlü bir yol, bir karşılıklı etki sürecidir. İdeal durumda kamu diplomasisi yabancı topluma güdülmeyi bekleyen bir koyun sürüsü değil, aktif katılımcı muamelesi yapmaktadır. En iyi kamu diplomasisi dinlemeyle, yabancı toplumların fikirlerinin sistematik olarak toplanması ve çözümlenmesiyle başlamaktadır (Cull, 2010:11-12). Birleşmiş Milletler de yaygın ve geniş kapsamlı bir şekilde Üçüncü Dünya'yı dinleyerek kamu diplomasisi faaliyetlerine başlamakta ve uygulamalarını bu ekseninde yürütmektedir.

Üçüncü Dünya'nın, Birleşmiş Milletler kamu diplomasisi aracılığıyla dünyanın kalplerini ve zihinlerini kazanma çabası, örgütün gündemini

şekillendirmek için parlamentonun gücünden yararlanması ve mesajlarını Kamusal İletişim Dairesi'ne aktararak dairenin küresel vizyonunu etkilemesi önemlidir (Center, 2010:162). Bu noktada çeşitli birimlerden oluşan Kamusal İletişim Dairesi, evrensel değerleri, kalkınmayı ve kültürü biraraya getirerek örgütün kamu diplomasisinin medya stratejisini yönetmektedir. Konu temelli stratejik yaklaşım çerçevesinde hareket eden Kamusal İletişim Dairesi'nde Üçüncü Dünya'ya yönelik medya faaliyetleri genel olarak hedef kitlede farkındalık yaratmaya odaklıdır ve imaj perspektifinde yürütülen çalışmalar kamuoyunda kabul ve itibar görmek için yapılmaktadır.

Birleşmiş Milletler kamu diplomasisinin önemli bir ayağı da UNESCO'dur. UNESCO'nun, Birleşmiş Milletler kamu diplomasisinde kurumsallaşması çerçevesinde kültürel diplomasi rolü bir tartışma konusudur. Özellikle UNESCO'nun kültür ideolojisinde grup hakları kavramlarını benimseme girişimleri ve modern dünya öncesi kabileler şeklinde modellenen bir kültür kavramı örgütün insan hakları, evrensel eğitim ve küresel modernite ile olan temel taahhüdüyle çeliştiği (Eriksen. 2001:141) belirtilmektedir. Ancak UNESCO, her ne olursa olsun Birleşmiş Milletler'in bir kültürel diplomasi kurumu olarak uluslararası itibarını sanatsal bütünlüğünden ve evrensel değerlere verdiği önemden almakta ve siyasetleşme algısından uzak durarak toplumlardaki dönüştürme gücünü tüm dünya ve bilhassa Üçüncü Dünya üzerinde diyalog yoluyla hayata geçirmektedir.

Üçüncü Dünya'nın Birleşmiş Milletler kamu diplomasisi aracılığıyla sorunlarını dünya kamuoyuna duyurması ve örgütün bu duruma uygun yapısı uluslararası aktörlerin yürütmüş olduğu kamu diplomasisi faaliyetlerine farklı bir boyutla bakılabilmesine neden olabilmektedir. Üçüncü Dünya ve Birleşmiş Milletler ilişkisine yeni bir tartışma alanı yaratan bu noktada Birleşmiş Milletler, kimliğine uygun olarak kurumsal markalaşmasını ve politik savunuculuğunu eski kamu diplomasisi ve yeni kamu diplomasisi birleşimi ile ilişki inşa etmek ve itibarına katkı sağlamak üzerinden yürütmeye devam etmektedir.

Üçüncü Dünya, Birleşmiş Milletler'in daha gerçek anlamda dış yardımlardan ziyade yarattığı da bir şeydir. Tıpkı Birleşmiş Milletler birçok açıdan Üçüncü Dünya'yı yarattığı gibi, Üçüncü Dünya da Birleşmiş Milletler'e egemen olmaktadır. Aralarında simbiyotik bir ilişki vardır denilebilir. (Adelman and Plattner, 1983:141). Bu ilişki Birleşmiş Milletler kamu diplomasisine yansımaktadır. Şöyle ki Birleşmiş Milletler ve Üçüncü Dünya arasındaki yakın ve uzun vadeli etkileşim Birleşmiş Milletler kamu diplomasisinde Üçüncü Dünya'nın sesinin aktarılmasına etki etmektedir. Ayrıca Üçüncü Dünya, Birleşmiş Milletler ile olan etkileşimden fayda sağlayarak uluslararası mücadelesini Birleşmiş Milletler kamu diplomasisi ile örgütün alt gruplarına taşımakta ve Genel Kurul tarafından Üçüncü Dünya lehine alınan bazı kararlar kamu diplomasisinin politikaya etkisini ortaya koymaktadır.

Kaynakça

- Adelman, K. L. and Plattner, M. F. (1983). Third World Voting Patterns at the United Nations. W. S. Thompson (ed.). *The Third World: Premises of U.S. Policy* içinde. San Francisco: ICS Press, pp.139-154.
- Allen, L. (2017). Palestine, the Third World, and the UN as Seen from a Special Commission. K. Makdisi and V. Prashad (ed.). *Land of Blue Helmets: The United Nations and the Arab World* içinde. Oakland: University of California Press, pp.58-73.
- Allot, P. (2006). The International Court and the Voice of Justice. V. Lowe and M. Fitzmaurice (ed.). *Fifty Years of the International Court of Justice* içinde. Cambridge: Cambridge University Press. pp.17-39.
- Arnold, G. (2016). *The Third World Handbook*. London: Bloomsbury.
- Aydemir, E. (2016). *Dış Politikada Yumuşak Güç ve Medya*. İstanbul: Kalkedon Yayınevi.
- Berck, J. S. (1984). International Telecommunications: Radio Marti. *Harvard International Law Journal*, Vol. 25, Number 2, Spring, 1984, ss.483-490.
- Cappon, P. (2004). The Sustainability of Education: A Prerequisite for Sustainable Human Development. UNESCO, *Educating for a Sustainable Future: Commitments and Partnerships*, Spain: UNESCO, pp.35-46.
- Center, S. (2010). Supranational Public Diplomacy: The Evolution of the UN Department of Public Information and the Rise of Third World Advocacy, K. A. Osgood and B. C. Etheridge (ed.). *The United States and Public Diplomacy: New Directions in Cultural and International History* içinde. Leiden: Martinus Nijhoff: pp.135-164.
- Conforti, B. (2005). *The Law and Practice of the United Nations*. Third Revised Edition, Boston: Martinus Nijhoff Publishers.
- Cooper, R. (2004). Hard Power, Soft Power and the Goals of Diplomacy. D. Held and M. Koenig-Archibugi (ed.). *American Power in the 21st Century* içinde. London: Polity Press, pp. 167-180.
- Cull, N. J. (2009). *Public Diplomacy: Lessons from the Past*. Los Angeles: Figueroa Press.
- Cull, N. J. (2010). Public Diplomacy: Seven Lessons for its Future from its Past. *Place Branding and Public Diplomacy*, Vol. 6, 1, pp.11-17.
- Çakmak, C. (2014). Birleşmiş Milletler Genel Kurulu: Anarşi, Küresel Yönetişim ve BM Genel Kurulu'nun Rolü. N. Doğan, C. Çakmak, H. K. Aslan (der.). *Birleşmiş Milletler: BM Sistemi ve Reformu* içinde. Ankara: Siyasal Kitabevi, ss.13-33.
- Dağı, Z. (2007). Diplomasi: Çatışmanın ve İşbirliğinin Dili. Z. Dağı (der.). *Uluslararası Politikayı Anlamak* içinde. İstanbul: Alfa Yayınları, ss.287-353.

Doğan, N. (2014). Uluslararası Adalet Divanı: Adalet Divanı'nın BM Sistemi ve Uluslararası Hukuktaki Rolü. N. Doğan, C. Çakmak, H. K. Aslan (der.). *Birleşmiş Milletler: BM Sistemi ve Reformu* içinde. Ankara: Siyasal Kitabevi, ss.131-149.

Eriksen, T. H. (2001). Between Universalism and Relativism: a Critique of the UNESCO Concept of Culture. J. K. Cowan, M. B. Dembour and R. A. Wilson (ed.). *Culture and Rights: Anthropological Perspectives* içinde. Cambridge: Cambridge University Press, pp. 127-149.

General Assembly of the United Nations, <http://www.un.org/en/ga/> Erişim: 28.10.2017

Graham, S. E. (2006). The (Real) Politics of Culture: U.S. Cultural Diplomacy in UNESCO, 1946-1954. *Diplomatic History*. Volume 30, Issue 2, 1 April 2006, pp. 231-251.

Groller International Americana, *Encyclopedia*, Cilt III.1993.

Hassler, S. (2013). *Reforming the UN Security Council Membership: The Illusion of Representativeness*. New York: Routledge.

Hemery, J. (2005). Training for Public Diplomacy: an Evolutionary Perspective. J. Melissen (ed.). *The New Public Diplomacy: Soft Power in International Relations* içinde. New York: Palgrave Macmillan, pp.196-209.

Ivey, B. (2008). *Cultural Diplomacy and The National Interest: In Search of a 21st Century Perspective*. Arts Industries Policy Forum. The Curb Center at Vanderbilt University.

İskit, T. (2012). *Diplomasi Tarihi, Teorisi, Kurumları Ve Uygulaması*. İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.

Kaufmann, J. (1980). *United Nations: Decision Making*. Maryland: Sijthoff & Noordhoff International Publishers.

Khatib, L. And Dodds, K. (2009). Geopolitics, Public Diplomacy and Soft Power. *Middle East Journal of Culture and Communication* 2, pp. 5-12.

Limage, L. J. (1997). "Literacy Strategies: A view from the International Literacy Year Secretariat of UNESCO". P. Freebody and R. A. Welch (ed.). *Knowledge, Culture and Power: International Perspectives on Literacy as Policy and Practice* içinde. London-Washington, DC: Falmer Press, pp. 23-35.

Luck, E. C. (2006). *UN Security Council: Practice and Promise*. London and New York: Routledge.

Mark, S. (2009). A Greater Role For Cultural Diplomacy. *Discussion Papers in Diplomacy*, Netherlands Institute of International Relations 'Clingendael', April.

Melissen, J. (2005). *The New Public Diplomacy: Between Theory and Practice*. J. Melissen (ed.). *The New Public Diplomacy Soft Power in International Relations* içinde. New York: Palgrave MacMillan.

Mengiler, Ö. (2005). *Birleşmiş Milletler Çerçevesinde Uluslararası Uyuşmazlıkların Çözümü*. Ankara: Platin.

Meydan Larouse Büyük Lügat ve Ansiklopedi (1992). III. Cilt, 1992

News & Media Division <http://www.un.org/en/sections/department-public-information/department-public-information/news-media-division/index.html> Erişim Tar: 25.12.2017

Nye, j. (2005). *Dünya Siyasetinde Başarının Yolu Yumuşak Güç*. Çev. Reyhan İnan Aydın, Ankara: Elips Kitap.

Outreach Division <http://www.un.org/en/sections/department-public-information/department-public-information/outreach-division/index.html> Erişim Tar: 27.12.2017

Peterson, M.J. (2006). *The UN General Assembly*. New York: Routledge.

Puchala, D. J., Laatikainen, K. V. and Coate, R. A. (2016). *United Nations Politics: International Organization in a Divided World*. London: Routledge.

Snow, N. (2009). *Rethinking Public Diplomacy*. N. Snow and P. M. Taylor (ed.). *Handbook of Public Diplomacy* içinde. New York: Routledge, pp.3-11.

Strategic Communications Division <http://www.un.org/en/sections/department-public-information/department-public-information/strategic-communications/index.html> Erişim Tar: 25.12.2017

Sönmezoğlu, F. (2010). *Uluslararası İlişkiler Sözlüğü*. İstanbul: Der Yayınları.

Şinik, B. (2012). *Avrupa'dan Karşılaştırmalı Yerel Yönetim Örnekleri*. İstanbul: Türkmen Kitabevi.

The Edward Murrow Center of Public Diplomacy, *What is Public Diplomacy?* <http://fletcher.tufts.edu/Murrow/Diplomacy> Erişim Tar: 06.02.2014

Trusteeship Council, <http://www.un.org/documents/tc> Erişim Tar:29.10.2017

<http://www.unesco.org/new/en/culture/themes/culture-and-development/> (a) Erişim Tar:11.11.2017

<https://en.unesco.org/themes/protecting-our-heritage-and-fostering-creativity> (b) Erişim Tar:23.12.2017

United Nations (2006). *Full and Productive Employment and Decent Work: Dialogues at the Economic and Social Council*. New York: United Nations Publications.

Wallensteen, P. and Johansson, P. (2004). Security Council Decisions in Perspective. D. M. Malone (ed.). *The UN Security Council: From the Cold War to the 21st Century* içinde. Boulder: Lynne Rienner Publishers, pp.17-34.

Warlaumont, H. G. (1988). Strategies in International Radio Wars: A Comparative Approach. *Journal of Broadcasting & Electronic Media*, Vol 32, N 1, Winter, pp.43- 59.

Yılmaz, A. (2012). *Küresel Dünyada Uluslararası İlişkiler*. Ankara: Kadim Yayınları.

